

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 620/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Viktorom Mlynekom, advokátom, Štúrova 43, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Tdo/21/2022 z 5. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením o odmietnutí jej dovolania v trestnom konaní, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu. Okrem toho žiada finančné zadosťučinenie 1 000 eur.

II.

2. Okresný súd uznesením z 18. januára 2021 zamietol návrh sťažovateľky na obnovu konania, v ktorom bola sťažovateľka uznaná vinnou z prečinov nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, za čo jej bol uložený úhrnný trest odňatia slobody na dva roky s podmieneným odkladom na tri roky. Krajský súd uznesením z 5. mája 2021 sťažnosť sťažovateľky proti tomuto uzneseniu zamietol.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, pričom zdôraznila, že najvyšší súd by sa s týmito dôvodmi mal vysporiadať aj napriek § 368 Trestného poriadku tak, aby bolo naplnené jej právo na spravodlivé súdne konanie, a to pre intenzitu porušenia jej práv uzneseniami okresného a krajského súdu.

4. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol, čo odôvodnil tým, že § 368 ods. 1 a 2 Trestného poriadku dovolanie pripúšťa

len proti rozhodnutiam vo veci samej, a nie proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania.

III.

5. Sťažovateľka sa s právnym záverom o neprípustnosti jej dovolania nestotožňuje a považuje ho z pohľadu ústavných práv, ktorých porušenie namieta, za neudržateľný. V namietanom rozhodnutí sťažovateľka identifikuje formalizmus pri výklade právnych noriem v zložitom prípade, v ktorom sa najvyšší súd obmedzil len na reprodukciu zákonného ustanovenia. Podľa sťažovateľky, ktorá neadresne vyberá z rozhodnutí slovenského a českého ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, odôvodnenie uznesenia je nekoherentné a nepresvedčivé. Sťažovateľka zdôrazňuje, že podľa nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 306/2010 všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Osobitne zdôrazňuje prednosť ústavne konformného výkladu a zásadu „*in dubio pro libertate*“, ak pri uplatnení štandardných výkladových metód prichádzajú do úvahy rôzne výklady. Podľa sťažovateľky najvyšší súd nijak neobjasnil podstatu a zmysel jej základného práva.

IV.

6. K námietke porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru treba uviesť, že na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa toto právo nevzťahuje (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99), keďže v konaní o obnovu konania ide o rozhodnutia, ktoré priamo nesúvisia s oprávnenosťou trestného obvinenia. Táto námietka sťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

7. K námietke porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 2 ústavy treba uviesť, že toto ustanovenie upravuje základné právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorým najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní v trestnom konaní zjavne nie je. Táto námietka sťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

8. K námietke porušenia práva podľa čl. 47 charty treba uviesť, že ustanovenia charty sú podľa čl. 51 ods. 1 charty záväzné pre členské štáty vtedy, ak vykonávajú právo Únie alebo ich konanie spadá do rámca pôsobnosti práva Únie. Uznesenie najvyššieho súdu sa týka obnovy trestného konania, ktoré nespadá do pôsobnosti práva Únie. Táto námietka sťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

9. K námietke porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny treba uviesť, že ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto preskúmava len to, či sa zákony nevyložili spôsobom, ktorý je arbitrárny alebo zjavne mylný (II. ÚS 348/08). Protiústavné sú len tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Posúdenie dôvodnosti porušenia práva na súdnu ochranu sa preto musí obmedziť na otázku, či v namietanom uznesení najvyššieho súdu v konaní o návrhu na obnovu konania, konkrétne pri posúdení otázky prípustnosti dovolania, nebol použitý výklad, ktorý by bol či už extrémne nelogický, zjavne mylný alebo arbitrárny.

10. Sťažovateľka v argumentácii vychádza z toho, že Trestný poriadok pripúšťajú dva výklady. Prvý, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti uzneseniu krajského súdu, ktorý zamietol sťažnosť

odsúdeného proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho návrhu na povolenie obnovy konania, a druhý, podľa ktorého dovolanie prípustné nie je. Nejde o dva výklady, ale ide o formuláciu dvoch kategoricky sa vylučujúcich záverov, ktorým predchádza použitie viacerých metód výkladu právnych noriem.

11. Najvyšší súd v namietanom uznesení vychádzal z gramatického a logického výkladu § 368 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý obsahuje taxatívny výpočet rozhodnutí v trestnom konaní, proti ktorým je dovolanie prípustné, pričom ani jedno s tam uvedených rozhodnutí sa netýka návrhu na povolenie obnovy konania. Metóda gramatického a logického výkladu právnej normy celkom vylučuje úvahy o tom, že proti rozhodnutiu krajského súdu v konaní o návrhu na povolenie obnovy je dovolanie prípustné. Preto ani nebol dôvod na to, aby bolo pristúpené k ďalším výkladovým metódam, a už vôbec nie k ústavne konformnému výkladu, keďže akýkoľvek opačný záver by bol popretím výslovného znenia Trestného poriadku, ktorý dovolanie pripúšťa len proti meritórnym rozhodnutiam.

12. Namietaným uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu tohto jej základného práva je vystavaná na východisku, ktoré celkom ignoruje znenie Trestného poriadku a otázku posudzovania prípustnosti dovolania v konaní o obnove trestného konania redukuje len na ústavne konformný, či skôr len na absolútnosť jej základných práv orientovaný výklad právnych noriem. Takáto redukcia je metodologicky nesprávna. Ústavne orientovaný prístup k výkladu právnych noriem podústavného práva je len jednou a určite nie nadriadenou metódou výkladu. Tomuto prístupu musia predchádzať sťažovateľkou ignorované základné metódy výkladu právnych noriem. Sťažovateľkou presadzovaná redukcia ignorujúca slová podústavných noriem pri zohľadnení výlučne ústavnoprávnych hodnôt smeruje k popretiu toho, že i základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú, a že podľa čl. 13 ods. 2 ústavy medze všetkých základných práv a slobôd možno upraviť zákonom za podmienok ustanovených ústavou.

13. Možno so sťažovateľkou súhlasiť, že všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale treba poznamenať, že výnimočne sa môže od neho odchyliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. K tomu však treba uviesť, že z jej argumentácie vôbec nevyplýva, ako mal byť dôvod takéhoto odklonu naplnený pri posudzovaní prípustnosti jej dovolania najvyšším súdom. Námietky porušenia základných práv sťažovateľky sú postavené na východiskách, ktoré sú zjavne nesprávne a ktoré vychádzajú z nesprávnych interpretačných prístupov. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu